

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และปราชญ์ชาวบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละและเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2 - 5)

ตอนที่ 2 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามรายละเอียดข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 6 - 7)

ตอนที่ 3 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในลักษณะต่างๆ ของครูผู้สอนในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามรายละเอียดข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 8 - 12)

ตอนที่ 4 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรของปราชญ์ชาวบ้าน ตามรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 13)

ตอนที่ 5 เส้นรอยละเอียดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขในการสนับสนุน ส่งเสริม และนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน และการดำเนินการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูผู้สอน ตามหลักสูตรประถมศึกษานุศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ และข้อมูลจากแบบสอบถามครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 14 - 16)

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของศึกษานิเทศก์อำเภอ

สถานภาพ	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	3	60.00
- หญิง	2	40.00
2. ประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ		
- 6 - 10 ปี	1	20.00
- 11 - 15 ปี	2	40.00
- 16 - 20 ปี	2	40.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	2	40.00
- ปริญญาโท	2	40.00
- ปริญญาเอก	1	20.00
4. การเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- จำนวน 1 - 2 ครั้ง	1	20.00
- จำนวน 3 - 4 ครั้ง	4	80.00
5. เรื่องที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา		
- การจัดทำแผนการสอน	5	100.00
- การจัดทำแนวการสอน	5	100.00
- แนวทางการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงฯ	4	80.00
- การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น	3	60.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
6. หน่วยงานที่จัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา		
- กรมวิชาการ	2	40.00
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	2	40.00
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีร่วมกับ สถาบันราชภัฏวิทยาเขตกาญจนบุรี	3	60.00
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีร่วมกับ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	3	60.00
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร	1	20.00
- สำนักงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5	1	20.00
7. ประโยชน์ที่นำไปใช้		
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในสังกัด	5	100.00
- นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร	5	100.00
- ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูผู้สอนและ ผู้บริหารโรงเรียน	4	80.00
- เป็นวิทยากรให้การอบรมครูผู้สอนและ ผู้บริหารโรงเรียน	2	40.00

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่า
ศึกษานิเทศก์อำเภอ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ
40.00

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในช่วง 11- 15 ปี และ ในช่วง 16 - 20 ปีคิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 40.00 รองลงมาคือ 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี และวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือวุฒิปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

การเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของศึกษานิเทศก์อำเภอ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนาจำนวน 3 - 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือจำนวน 1 - 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเรื่องที่เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนาเรื่อง การจัดทำแผนการสอน และการจัดทำแนวการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ แนวทางการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง และการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

หน่วยงานที่จัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา พบว่าส่วนใหญ่จัดโดย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีร่วมกับสถาบันราชภัฏวิทยาเขตกาญจนบุรี และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ กรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 40.00 และ จัดโดยศูนย์พัฒนาหลักสูตร และสำนักงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 20.00 ตามลำดับ

สำหรับประโยชน์ที่นำไปใช้ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในสังกัด และนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน และ เป็นวิทยากรให้การอบรมครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	5	100.00
- หญิง	0	0.00
2. ตำแหน่ง		
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	1	20.00
- อาจารย์ใหญ่	4	80.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	5	100.00
- ปริญญาโท	0	0.00
4. ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน		
- 6 - 10 ปี	1	20.00
- 11 - 15 ปี	3	60.00
- 16 - 20 ปี	1	20.00
5. การเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- จำนวน 1 - 5 ครั้ง	2	40.00
- จำนวน 6 - 10 ครั้ง	3	60.00
6. เรื่องที่เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา		
- การใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง	5	100.00
- การจัดทำแผนการสอน	4	80.00
- การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	1	20.00
- การจัดทำแนวการสอน	5	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N = 5)	ร้อยละ
7. หน่วยงานที่จัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา		
- กรมวิชาการ	4	80.00
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	2	40.00
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร่วมกับสถาบันราชภัฏ วิทยาเขตกาญจนบุรี	3	60.00
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร่วมกับสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ	2	20.00
- สำนักงานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5	1	20.00
8. ประโยชน์ที่นำไปใช้		
- ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูผู้สอน	3	60.00
- นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร	1	20.00
- บริหารการใช้หลักสูตร	3	60.00
- พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4	80.00
- เป็นวิทยากรให้การอบรมแก่ครูผู้สอน	2	40.00
- ทำแผนการสอน	1	20.00

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ในส่วนของตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ
80.00 รองลงมาคือผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 100.00

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในช่วง 11- 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ 6 - 10 ปี และ 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 20.00 ตามลำดับ

การเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา จำนวน 6 - 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ จำนวน 1 - 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเรื่องเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนเข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา เรื่อง การใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง และการจัดทำแผนการสอนคิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การจัดทำแผนการสอน และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 20.00 ตามลำดับ

หน่วยงานที่จัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา พบว่าส่วนใหญ่จัดโดย กรมวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร่วมกับสถาบันราชภัฏวิทยาเขตกาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 60.00 และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 40.00ตามลำดับ

สำหรับประโยชน์ที่นำไปใช้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูผู้สอน และบริหารการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 60.00 และ เป็นวิทยากรให้การอบรมแก่ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน

สถานภาพ	จำนวน (N =64)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	19	29.69
- หญิง	45	70.31
2. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	14.06
- ปริญญาตรี	54	84.38
- สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.56
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งครูผู้สอน		
- 1 - 5 ปี	20	31.25
- 6 - 10 ปี	12	18.75
- 11 - 15 ปี	11	17.19
- 16 - 20 ปี	5	7.81
- มากกว่า 20 ปี	16	25.00
4. การเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตร		
- จำนวน 1 - 2 ครั้ง	44	68.75
- จำนวน 3 - 4 ครั้ง	13	20.31
- จำนวน 5 - 6 ครั้ง	7	10.94

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N =64)	ร้อยละ
5. หน่วยงานที่จัดการอบรม ประชุมหรือสัมมนา		
- กรมวิชาการ	39	60.93
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	9	14.06
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	32	50.00
- สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	24	37.50
- กลุ่มโรงเรียน	19	29.69
6. ประโยชน์ที่นำไปใช้		
- จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	54	84.38
- จัดทำแผนการสอน	21	32.81
- ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน	18	28.13
- วัดผลและประเมินผลการเรียน	38	59.38
- จัดทำหลักสูตรชั้นใช้ในโรงเรียน	5	7.81

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 70.31 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29.69 ตามลำดับ ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาคือ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.06 และ 1.56 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในตำแหน่งครูผู้สอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในช่วง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือมีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี และมีประสบการณ์ในช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 18.75 ตามลำดับ

สำหรับการเข้ารับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนา จำนวน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ เข้ารับการอบรม หรือประชุมสัมมนาจำนวน 3-4 ครั้ง และจำนวน 5-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.31 และ 10.94 ตามลำดับ

หน่วยงานที่จัดการอบรม หรือประชุมสัมมนา พบว่าส่วนใหญ่จัดโดยกรมวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 60.93 รองลงมาคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 37.50 ตามลำดับ

สำหรับประโยชน์ที่นำไปใช้ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 84.38 รองลงมาคือการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 59.38 และ 32.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สถานภาพทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน

สถานภาพ	จำนวน (N = 20)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	10	50.00
- หญิง	10	50.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 25 ปี	1	5.00
- 26 - 35 ปี	3	15.00
- 36 - 45 ปี	8	40.00
- 46 - 55 ปี	4	20.00
- 56 - 65 ปี	3	15.00
- 65 ปีขึ้นไป	1	5.00
3. การสมรส		
- โสด	3	15.00
- สมรส	17	85.00
4. วุฒิการศึกษา		
- ประถมศึกษา	17	85.00
- มัธยมศึกษา	3	15.00
5. อาชีพ		
- เกษตรกร	11	55.00
- รับจ้าง	5	25.00
- เจ้าของโรงงานทำโลหะทองเหลือง	2	10.00
- เจ้าของอู่ซ่อมรถจักรยานยนต์	1	5.00
- พระสงฆ์	1	5.00

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน พบว่าปราชญ์ชาวบ้านเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00

ด้านอายุ พบว่าปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมีอายุในช่วง 46-55 ปีและ 56- 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 15.00 ตามลำดับ

การสมรส พบว่าปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่ สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาคือ เป็นโสดคิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

ด้านวุฒิการศึกษา พบว่าปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีวุฒิระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาคือวุฒิมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพ พบว่าปราชญ์ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง และเจ้าของอู่ซ่อมรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 10.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
1. การได้รับนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนให้โรงเรียน ในสังกัดนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น		
- ไม่ได้รับ	0	0.00
- ได้รับ	5	100.00
2. หน่วยงานที่ศึกษานิเทศก์อำเภอรับนโยบาย		
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	5	100.00
- สำนักงานการศึกษาจังหวัด	5	100.00
- สำนักงานการศึกษาอำเภอ	2	40.00
- กรมวิชาการ	4	80.00
3. การสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญา ชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- จัดประชุม อบรม สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	4	80.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
- ให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	4	80.00
- นิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูผู้สอน	5	100.00
- ส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการผลิตเอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการสอน	5	100.00
4. การให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในสังกัด ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- แนะนำให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	4	80.00
- แนะนำให้โรงเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5	100.00
- แนะนำให้โรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาที่บ้านเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	4	80.00
- แนะนำให้โรงเรียนส่งครูผู้สอนไปศึกษากับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	3	60.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
5. ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่สนับสนุนส่งเสริม ให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้		
- การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม	5	100.00
- การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาวิชา	5	100.00
- การจัดเนื้อหาหรือรายวิชาชั้นใหม่	3	60.00
- การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	5	100.00
- การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	4	80.00
6. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อ	4	80.00
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรม ชนบทรรมนิยมประเพณี	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของท้องถิ่น	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	4	80.00
7. บุคคลที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ สนับสนุนหรือเสนอแนะให้โรงเรียนเชิญมามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	5	100.00
- พระสงฆ์	5	100.00
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	4	80.00
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	2	40.00

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล ของ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ใน โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคน ได้รับนโยบายการสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยศึกษานิเทศก์ทุกคนได้รับนโยบายจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือได้รับนโยบายจากกรมวิชาการ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

การสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูผู้สอน และส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการผลิตเอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนคิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ แนะนำให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และแนะนำให้โรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาที่บ้านเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00

การให้คำปรึกษา แนะนำแก่โรงเรียนในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคน แนะนำให้โรงเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ แนะนำให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และแนะนำให้โรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาที่บ้านเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และแนะนำให้โรงเรียนส่งครูผู้สอนไปศึกษากับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่ศึกษานิเทศก์อำเภอนับสนุน ส่งเสริม ให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม และการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาวิชา และการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่ และการจัดเนื้อหาหรือรายวิชาขึ้น

ใหม่คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่สนับสนุน ส่งเสริมให้โรงเรียนนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ ส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ และเรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณี และเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ เรื่องเกี่ยวกับคติ ความคิด ความเชื่อ และเรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 ตามลำดับ

บุคคลที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ สนับสนุนหรือเสนอแนะให้โรงเรียนเชิญมามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ สนับสนุนหรือเสนอแนะให้โรงเรียนเชิญ ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน และนิมนต์พระสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า และผู้นำศาสนาอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
1. หน่วยงานที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับนโยบายที่สนับสนุน เกี่ยวกับในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	5	100.00
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	5	100.00
- สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	2	40.00
- กรมวิชาการ	4	80.00
2. การดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับ		
- ประชุมคณะกรรมการภายในโรงเรียนเพื่อชี้แจงนโยบาย และหาแนวทางการดำเนินงาน	5	100.00
- แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล จากสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	4	80.00
- เชิญคณะกรรมการการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม	2	40.00
- สนับสนุนให้ครูได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร	5	100.00
- สนับสนุนให้ครูไปศึกษาหาความรู้จากเจ้าของภูมิปัญญา ชาวบ้าน	5	100.00
- ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอำนวยความสะดวก	4	80.00
- จัดทำเอกสารต่างๆเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	20.00
- ติดต่อกับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความถนัดตรงกับความต้องการของโรงเรียน	3	60.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
3. นโยบายในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน		
- ส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนตามความเหมาะสม	5	100.00
- ส่งเสริมการจัดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียง	3	60.00
4. หลักการในการกำหนดนโยบายการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน		
- สนองความต้องการของท้องถิ่น	4	80.00
- สนองความสนใจ ความถนัด และความสามารถของนักเรียน	5	100.00
- สอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียน	5	100.00
- สอดคล้องกับแหล่งวิชาการ	3	60.00
- สอดคล้องกับสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น	4	80.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
5. การสนับสนุน ส่งเสริมในด้านการเตรียมบุคลากร		
- จัดประชุมชี้แจง ให้กับครูผู้สอน เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	5	100.00
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับครูผู้สอน เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	1	20.00
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	2	40.00
- สนับสนุน ให้ครูผู้สอนศึกษา เอกสารหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	4	80.00
- แนะนำ ให้ครูผู้สอนศึกษา เอกสาร เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น	2	40.00
- ส่งครูผู้สอน เข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	5	100.00
6. การสนับสนุน ในด้านการเตรียมสถานที่		
- จัดหาอาคารสถานที่ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเรียนการสอน	4	80.00
- ติดต่อขอความร่วมมือกับ เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อให้ให้นักเรียน ได้ฝึกและ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	3	60.00
- ปรับปรุง อาคารสถานที่และบริเวณภายใน โรงเรียน ให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรม	5	100.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
7. การสนับสนุนในด้านการจัดเตรียมงบประมาณ		
- ขอการสนับสนุนจากผู้ประกอบการและชุมชน	4	80.00
- จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้	5	100.00
8. การสนับสนุนในด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน		
- จัดให้มีแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น	4	80.00
- มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น	5	100.00
- จัดให้มีการสำรวจแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	4	80.00
9. การสนับสนุนในด้านการติดต่อประสานงานกับเจ้าของภูมิปัญญา		
- จัดทำหนังสือเชิญเจ้าของภูมิปัญญาเป็นทางการ	4	80.00
- ให้ครูผู้สอนไปเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญาด้วยวาจา	5	100.00
- ผู้บริหารโรงเรียนไปเชิญเจ้าของภูมิปัญญาด้วยตนเอง แล้วมีหนังสือทางราชการไปอีกครั้ง	3	60.00
- ผู้บริหารโรงเรียนติดต่อผ่านศึกษานิเทศก์อำเภอ	4	80.00
10. การสนับสนุนในด้านการจัดหาวัสดุหลักสูตร		
- ขอรับจากกรมวิชาการ	5	100.00
- ขอรับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ	5	100.00
- ขอรับบริจาคจากหน่วยงานของเอกชน	3	60.00
- ใช้งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุหลักสูตร	5	100.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
11. กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- การประชุมปรึกษาหารือ	5	100.00
- ประชุมสัมมนา	1	20.00
- ให้คำปรึกษา/แนะนำเป็นรายบุคคล	4	80.00
- สังเกตการสอน	3	60.00
- เยี่ยมชั้นเรียน	3	60.00
- พาครูไปศึกษาดูงาน	3	60.00
12. ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- ผู้บริหารโรงเรียน	5	100.00
- ครูวิชาการโรงเรียน	3	60.00
- คณะกรรมการนิเทศภายใน	3	60.00
- ครูผู้สอนนิเทศกันเอง	5	100.00
13. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่สนับสนุนให้ครูนำมาใช้ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- เรื่องเกี่ยวกับคติ ความคิด ความเชื่อต่างๆ	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับศิลปะ	4	80.00
- เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของท้องถิ่น	5	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	2	40.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
14. ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่สนับสนุน ให้ครูนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้		
- การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม	5	100.00
- การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา	4	80.00
- การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	2	40.00
- การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	5	100.00
- การจัดทำสื่อการเรียนขึ้นมาใหม่	3	60.00

จากตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับการที่สนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนได้รับ นโยบายที่สนับสนุนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ กรมวิชาการ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

การดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับ โดยการ ประชุมครูภายในโรงเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายและหาแนวทางการดำเนินงาน และสนับสนุนให้ครูได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร และสนับสนุนให้ครูไปศึกษาหาความรู้จากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และติดต่อกับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่นที่มีความรู้ความถนัดตรงกับความต้องการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

นโยบาย ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีนโยบาย ส่งเสริมให้ครูนำภูมิปัญญามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ นโยบาย ส่งเสริมการจัดข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

หลักในการกำหนดนโยบายการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคน กำหนดนโยบายให้สนองต่อความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน และสอดคล้องกับความพร้อมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ สนองความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับสถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และสอดคล้องกับแหล่งวิทยากร คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

การสนับสนุน ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในด้านการเตรียมบุคลากร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคน ให้การสนับสนุน ส่งเสริมโดยการจัดประชุมชี้แจงให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ สนับสนุนให้ครูผู้สอนศึกษาเอกสารหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 คิดเป็นร้อยละ 80.00 และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และแนะนำให้ครูผู้สอนได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 40.00 ตามลำดับ

การสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในด้านการจัดเตรียมสถานที่ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคน ให้การสนับสนุนโดยการปรับปรุงอาคารสถานที่ และบริเวณภายในโรงเรียนให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือจัดอาคารสถานที่ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเรียนการสอน และติดต่อขอความร่วมมือกับเจ้าของภูมิปัญญาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

การสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในด้านการจัดเตรียมงบประมาณ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนให้การสนับสนุนโดยการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือขอความสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตามลำดับ

การสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนให้การสนับสนุน โดยการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือการจัดให้มีแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นและการจัดให้มีการสำรวจแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 ตามลำดับ

การสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในด้านการติดต่อประสานงานกับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนให้การสนับสนุนโดยการให้ครูผู้สอนไปเรียนเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านด้วยวาจา คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือจัดทำหนังสือเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นทางการและติดต่อผ่านศึกษานิเทศก์อำเภอ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และผู้บริหารไปเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านด้วยตนเองแล้วมีหนังสือทางราชการไปอีกครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับการสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในด้านการจัดหาวัสดุหลักสูตร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนให้การสนับสนุนโดยขอรับจากกรมวิชาการ และขอรับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และให้งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือขอรับบริจาคจากหน่วยงานของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศติดตามผล การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคน ใช้กิจกรรมในการนิเทศโดยการประชุมปรึกษาหารือ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ให้คำปรึกษา แนะนำเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 80.00 และการสังเกตการสอน และการเยี่ยมชั้นเรียน และพาครูไปศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 60.00 ตามลำดับ

สำหรับผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนนิเทศกันเอง คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ครูวิชาการโรงเรียน และคณะกรรมการนิเทศภายใน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 60.00 ตามลำดับ

เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่ให้การสนับสนุนให้ครูนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคนสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องเกี่ยวกับคติความคิด ความเชื่อ และเรื่องวัฒนธรรม ชนบธรรมเนียมประเพณี และการประกอบอาชีพของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือเรื่องเกี่ยวกับศิลปะ และเรื่องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 40.00 ตามลำดับ

ลักษณะของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ที่สนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกคน สนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม และการปรับปรุงเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา และการจัดทำสื่อการเรียนขั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในลักษณะต่างๆ ของครูผู้สอนในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 8 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=64)		
- ปฏิบัติ	58	90.63
- ไม่ปฏิบัติ	6	9.37
2. สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=6)		
- ไม่มีภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น	1	16.67
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	33.33
- โรงเรียนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	16.67
- เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลามาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	3	50.00
- ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้	1	16.67
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	2	33.33

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
3. เรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=58)		
- เรื่องเกี่ยวกับคติ ความคิด ความเชื่อ	46	79.31
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	38	65.52
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	49	84.48
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพของท้องถิ่น	47	81.03
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	22	37.93
4. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อที่นำมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=46)		
- ความเชื่อแบบพิธีพุทธ	40	86.96
- ความเชื่อแบบพราหมณ์	15	32.61
- ความเชื่อแบบผี	13	28.26
- ความเชื่อส่วนบุคคล	23	50.00
5. ระดับชั้นที่นำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=46)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	12	26.09
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	22	47.83
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	38	82.61
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	22	47.83
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	40	86.96
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	35	76.09

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ ที่นำมาใช้ในการปรับ กิจกรรมการเรียนการสอน (N=38)		
- ศิลปะการเล่นพื้นบ้าน	17	44.74
- ศิลปะการร้องเพลง	23	60.53
- ศิลปะการวาดภาพหรือจิตรกรรม	9	23.68
- ศิลปะด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ	10	26.32
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทย	11	28.95
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน	9	23.68
7. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=38)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	14	36.84
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	18	47.36
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	28	73.68
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	22	57.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	30	78.95
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	24	63.16
8. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่นำมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=49)		
- วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน, การนั่ง, การยืน, การแต่งกาย, การเดิน, การทำความเคารพ	44	89.80
- ประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน	29	59.18

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
9. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียม มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=49)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	12	24.49
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	18	36.73
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	28	57.14
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	20	40.82
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	25	51.02
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	25	51.02
10. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น ที่นำมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=47)		
- การทอเสื่อ	1	2.13
- การทำเครื่องปั้นดินเผา	2	4.26
- การทำปลาหมัก, อาหารพื้นบ้าน	6	12.77
- การทำขนม เช่น สาลี่ เผาข้าวหลาม	6	12.77
- การทำเครื่องทองเหลือง	2	4.26
- การจักสานไม้ไผ่	9	19.15
- การเกษตร	31	65.96
- การทำช่างไม้	1	2.13
- การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	2	4.26

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
11. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=47)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	5	10.64
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	8	17.02
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	16	34.04
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	12	25.53
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	20	42.55
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	19	40.43
12. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านที่นำมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=22)		
- เทคโนโลยีการหล่อโลหะทองเหลือง	1	4.55
- การทำขนมสาเล่	2	9.09
- การทำปลาหมึก	2	9.09
- การปลูกพืชแบบผสมผสาน	8	36.36
- การทอดน้ำเต้า	4	18.18
- การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว	13	59.09
- การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ	2	9.09

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
13. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=22)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	18.18
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	6	27.27
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	6	27.27
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	7	31.82
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	12	54.54
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	10	45.45
14. วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=58)		
- นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้	36	62.07
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	17	29.31
- นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	16	27.59
- ครูผู้สอนไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน แล้วนำมาใช้	27	46.55
15. เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมาร่วมในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=58)		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	17	29.31
- พระสงฆ์	32	55.17
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	24	41.38
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	6	10.34

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
16. ขั้นตอนในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=58)		
- ศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่น	39	67.24
- ศึกษาหลักสูตรแม่บท	22	37.93
- จัดทำแผนการสอน	30	51.72
- จัดร่างเนื้อหาและรายละเอียดในเรื่องที่สอน	22	37.93
- จัดทำกำหนดการสอน	22	37.93
17. ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม (N=58)		
- ผู้บริหารโรงเรียน	46	79.31
- ศึกษานิเทศก์	14	24.14
- คณะกรรมการวิชาการโรงเรียน	15	25.86
- ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน	49	84.48

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริมของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม คิดเป็นร้อยละ 90.63 และไม่ได้นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 9.37 ในจำนวนครูผู้สอนที่ไม่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลามาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน และครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละเท่า

กันคือ 33.33 และไม่มีภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น โรงเรียนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน และครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาดำเนินการในเรื่องนี้ คิดเป็นร้อยละเท่ากับคือ 16.67

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรื่อง วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมาได้แก่ เรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น และเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อคิดเป็นร้อยละ 81.03 และ 79.31 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่องความเชื่อแบบพินิจพิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 86.96 รองลงมาได้แก่ เรื่องความเชื่อส่วนบุคคล และเรื่องความเชื่อแบบพราหมณ์ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 32.61 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 86.96 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 82.61 และ 76.09 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง ศิลปะการร้องเพลงมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 60.53 รองลงมาได้แก่ เรื่อง ศิลปะการเล่นพื้นบ้านและเรื่องศิลปะการเล่นดนตรีไทยคิดเป็นร้อยละ 44.74 และ 28.95 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 78.95 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 73.68 และ 63.16 ตามลำดับ

ส่วนในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง วัฒนธรรม ต่างๆ เช่น การกิน, การนั่ง, การยืน, การแต่งกาย, การเดินและการทำความเคารพมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 89.80 และเรื่องประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน คิดเป็นร้อยละ 59.18

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 51.02 และ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็น ร้อยละ 40.82 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ใน การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่า ส่วนใหญ่นำเรื่อง การเกษตรมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 65.96 รองลงมาได้แก่เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 19.15 และเรื่อง การทำปลาหมึก อาหารพื้นบ้าน การทำขนมเช่นไส้ซาลี่ ข้าวหลาม คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 12.77

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ใน การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถม ศึกษปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 42.55 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 40.43 และ 34.04 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านมา ใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ ให้โตเร็ว คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาได้แก่เรื่อง การปลูกพืชแบบผสมผสานและเรื่อง การ ทดน้ำเข้านา คิดเป็นร้อยละ 36.36 และ 18.18 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านมา ใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ใน ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 45.45 และ 31.82 ตามลำดับ

วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอน ส่วนใหญ่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนไปศึกษาจาก เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้ และใช้วิธีการเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมในการ ปรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.55 และ 29.31 ตามลำดับ

สำหรับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมามีส่วนร่วม ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ นิมนต์พระ คิดเป็นร้อยละ 55.17 รองลงมา ได้แก่การเชิญผู้อาวุโส หรือผู้เฒ่า และเชิญช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 41.38 และ 29.31 ตามลำดับ

ส่วนขั้นตอนในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 67.24 รองลงมาได้แก่การจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และศึกษาหลักสูตรแม่บท จัดร่างเนื้อหาและรายละเอียดในเรื่องที่สอน และจัดทำกำหนดการสอน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 37.93 ตามลำดับ

ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ใน การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน ในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการวิชาการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.31 และ 25.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=64)		
- ปฏิบัติ	43	67.19
- ไม่ปฏิบัติ	21	32.81
2. สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=21)		
- ไม่มีภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น	3	14.29
- แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	4	19.05
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	9.52
- โรงเรียนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	4	19.05
- เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลามาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	2	9.52
- ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบาย	2	9.52
- ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุนและไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	4.76
- ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้	9	42.86
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	15	71.43

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
3. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=43)		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อ	31	72.09
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	28	65.12
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	39	90.70
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพของท้องถิ่น	37	86.05
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	18	41.86
4. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความเชื่อ ความคิด ที่นำมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา(N=31)		
- ความเชื่อแบบพิธีพุทธ	30	96.77
- ความเชื่อแบบพราหมณ์	9	42.86
- ความเชื่อแบบผี	6	19.35
- ความเชื่อส่วนบุคคล	8	38.10
5. ระดับชั้นที่นำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความเชื่อ ความคิด มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา(N=31)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	12.90
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	9	29.03
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	58.06
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	14	45.16
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	20	64.52
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	17	54.84

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ ที่นำมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=28)		
- ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	9	32.14
- ศิลปะการร้องเพลง	19	67.86
- ศิลปะการวาดภาพหรือจิตรกรรม	5	17.86
- ศิลปะด้าน โบราณสถาน โบราณวัตถุ	5	17.86
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทย	7	25.00
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน	8	28.57
7. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=28)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	7	25.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	14	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	64.29
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	17	60.71
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	13	46.43
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	18	64.29
8. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ที่นำมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=39)		
- วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพ	34	87.18
- ประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน	16	41.03

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
9. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติม รายละเอียดของเนื้อหา (N=39)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	10	25.64
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	18	46.15
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	24	61.54
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	23	58.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	22	56.41
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	20	51.28
10. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น ที่นำมา ใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของ เนื้อหา (N=37)		
- การทอเสื่อ	3	8.11
- การทำเครื่องปั้นดินเผา	2	5.41
- การทำปลาหมึก, อาหารพื้นบ้าน	3	8.11
- การทำขนม เช่น สาลี่ เผาะข้าวหลาม	2	5.41
- การทำเครื่องทองเหลือง	2	5.41
- การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	2	5.41
- การจักสานไม้ไผ่	9	24.32
- การเกษตร	20	54.05
- การทำช่างไม้	2	5.41

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
11. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=37)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	10.81
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	9	24.32
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	9	24.32
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	6	16.22
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	14	37.84
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	15	40.54
12. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านที่นำมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=18)		
- เทคโนโลยีการหล่อโลหะทองเหลือง	2	11.11
- การทำขนมสาลี	2	11.11
- การทำปลาหมึก	2	11.11
- การปลูกพืชแบบผสมผสาน	7	38.89
- การทอดนาเข้านา	4	22.22
- การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว	12	66.67
- การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ	2	11.11

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
13. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	16.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	4	22.22
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	6	33.33
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	7	38.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	8	44.44
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	6	33.33
14. วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=43)		
- นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้	29	57.44
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	10	23.26
- นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	14	32.56
- ครูผู้สอน ไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้	21	48.87
15. เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมาร่วมในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=43)		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	14	32.56
- พระสงฆ์	23	53.49
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	16	37.21
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	5	11.63

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	จำนวน	ร้อยละ
16. ขั้นตอนในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=43)		
- ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและ คาบเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายใน หลักสูตรแม่บท	28	65.12
- กำหนดรายละเอียดเนื้อหาที่จะลด/เพิ่ม หรือปรับ	16	37.21
- จัดเนื้อหาเข้าในโครงสร้างของแต่ละกลุ่มประสบการณ์	16	37.21
- จัดทำแผนการสอน	23	53.49
- จัดกิจกรรมการสอน สื่อการสอน และวัดประเมินผล	19	44.19
17. ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านนำมาใช้ในการ ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=43)		
- ผู้บริหารโรงเรียน	36	83.72
- ศึกษานิเทศก์	12	27.91
- คณะกรรมการวิชาการโรงเรียน	10	23.26
- ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน	34	79.07

จากตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 67.19 และไม่ได้นำมาใช้คิดเป็นร้อยละ 32.81 ในจำนวนครูผู้สอนที่ไม่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากครูผู้ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับหรือเพิ่ม

เติมรายละเอียดของเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนภารกิจมากเกินไป ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้ คิดเป็นร้อยละ 42.86 และแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และโรงเรียนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 19.05 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี คิดเป็นร้อยละ 90.70 รองลงมาได้แก่ เรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น และเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 86.05 และ 72.09 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่องความเชื่อแบบพหุพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.77 รองลงมาได้แก่ เรื่องความเชื่อแบบพราหมณ์ และความเชื่อส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 42.86 และ 38.10 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 64.52 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 58.06 และ 54.84 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องศิลปะ มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง ศิลปะการร้องเพลงมาใช้คิดเป็นร้อยละ 67.86 รองลงมาได้แก่ เรื่องศิลปะการเล่นพื้นบ้าน และศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 32.14 และ 28.57 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องศิลปะ มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 64.29 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 60.71 และ 50.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพ มาใช้คิดเป็นร้อยละ 87.18 รองลงมาได้แก่ เรื่องประเพณีต่างๆในสิบสองเดือน คิดเป็นร้อยละ 41.03

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 61.54 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 58.97 และ 56.41 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง การเกษตรมาใช้คิดเป็นร้อยละ 54.05 รองลงมาได้แก่ เรื่องการจักสานไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 24.32 และการทอ絲 และการทำปลาหมึก การทำอาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 8.11 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 40.54 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 37.84 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 24.32 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็วมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาได้แก่เรื่อง การปลูกพืชแบบผสมผสาน และการรดน้ำเข้านา คิดเป็นร้อยละ 38.89 และ 22.22 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 38.89 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 33.33 ตามลำดับ

วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 57.44 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านและนำมาใช้ และ นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 48.87 และ 32.56 ตามลำดับ

สำหรับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมามีส่วนร่วมในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ นิมนต์พระสงฆ์ คิดเป็นร้อยละ 53.49 รองลงมาได้แก่ การเชิญผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า และเชิญช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 37.21 และ 32.56 ตามลำดับ

ส่วนขั้นตอนในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและคาบเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายในหลักสูตรแม่บท คิดเป็นร้อยละ 65.12 รองลงมาได้แก่ จัดทำแผนการสอน และจัดกิจกรรมการสอน สื่อการสอน และวัดประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 53.49 และ 44.19 ตามลำดับ

ผู้มีส่วนร่วม ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าส่วนใหญ่ เป็นผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.72 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกันและศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 79.07 และ 27.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=64)		
- ปฏิบัติ	28	43.75
- ไม่ปฏิบัติ	36	56.25
2. สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=36)		
- ไม่มีภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น	3	8.33
- แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	2	5.56
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	5.56
- โรงเรียนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	5.56
- เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลา มาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	7	19.44
- ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบาย	11	30.56
- ครูผู้สอนไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	2.78
- ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้	22	61.11
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	28	77.78

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
3. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=28)		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อ	18	64.29
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	18	64.29
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	25	89.29
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพของท้องถิ่น	24	85.71
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	17	60.71
4. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- ความเชื่อแบบพิธีพุทธ	18	100.00
- ความเชื่อแบบพราหมณ์	3	16.67
- ความเชื่อแบบผี	4	22.22
- ความเชื่อส่วนบุคคล	5	27.78
5. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	6	33.33
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	10	55.56
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	100.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	83.33
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	10	55.56
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	9	50.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	5	27.78
- ศิลปะการร้องเพลง	8	44.44
- ศิลปะการวาดภาพหรือจิตรกรรม	3	16.67
- ศิลปะด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3	16.67
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทย	5	27.78
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน	4	22.22
7. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	16.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	7	38.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	13	72.22
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	13	72.22
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	10	55.56
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	8	44.44
8. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=25)		
- วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพ	20	80.00
- ประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน	13	52.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
9. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือ รายวิชาชั้นใหม่ (N=25)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	6	24.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	11	44.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	72.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	14	56.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	8	32.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	8	32.00
10. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น ที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=24)		
- การทอผ้าขาวม้า	1	4.71
- การทอเสื่อ	1	4.71
- การทำปลาหมัก อาหารพื้นบ้าน	4	16.67
- การทำขนม เช่น สาลี่ ข้าวหลาม	4	16.67
- การทำเครื่องทองเหลือง	1	4.71
- การทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	2	8.33
- การจักสานไม้ไผ่	4	16.67
- การเกษตร	18	64.29
- การทำช่างไม้	1	4.71

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
11. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=24)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	16.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	8	33.33
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	10	41.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	10	41.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	15	62.50
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	10	41.67
12. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้านที่นำมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=17)		
- เทคโนโลยีการหล่อโลหะทองเหลือง	1	5.88
- การทำปลาหมึก	1	5.88
- การปลูกพืชแบบผสมผสาน	8	47.06
- การท่อน้ำเข้านา	4	23.53
- การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว	11	64.71
- การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ	1	5.88

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
13. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1	5.88
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	5	29.41
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	6	35.29
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	52.94
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	6	35.29
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	5	29.41
14. วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=28)		
- นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้	14	50.00
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	7	25.00
- นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	11	39.29
- ครูผู้สอน ไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้	12	42.86
15. เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมาร่วมในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=28)		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	12	42.86
- พระสงฆ์	14	50.00
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	14	50.00
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	1	3.57

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
16. ขั้นตอนในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=28)		
- ศึกษาจดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์และโครงสร้าง ของกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์จากหลักสูตรแม่บท	20	71.43
- ศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่น	18	64.29
- กำหนดจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชา/รายวิชา	11	39.29
- กำหนดเนื้อหาความรู้และทักษะที่จะให้เรียน	10	35.71
- กำหนดคาบเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนด	8	28.57
- จัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาโดยระบุ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้	6	21.43
- จัดทำเอกสารรายละเอียดการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล	8	28.57
17. ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำ เนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=28)		
- ผู้บริหารโรงเรียน	20	71.43
- ศึกษานิเทศก์	9	32.14
- คณะกรรมการวิชาการโรงเรียน	8	28.57
- ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน	23	82.14

จากตาราง ที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 56.25 และมีการนำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 43.75 ในจำนวนครูผู้สอนที่ไม่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาได้แก่ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้ และครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบาย คิดเป็นร้อยละ 61.11 และ 30.56 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่อง วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี คิดเป็นร้อยละ 89.29 รองลงมาได้แก่ เรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 85.71 และเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ และเรื่อง ศิลปะ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 64.29 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนทุกคน นำเรื่องความเชื่อแบบพหิธิพุทธมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ เรื่องความเชื่อส่วนบุคคล และความเชื่อแบบผี คิดเป็นร้อยละ 27.78 และ 22.22 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนทุกคนนำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 83.33 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 55.56 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรื่องศิลปะ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่อง ศิลปะการร้องเพลงมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาได้แก่ เรื่องศิลปะการเล่นพื้นบ้าน และศิลปะการเล่นดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 27.78 และศิลปะการเล่นดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 22.22 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องศิลปะ มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 72.22 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 55.56 และ 44.44 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่องวัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาได้แก่ เรื่องประเพณีต่างๆในสิบสองเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 56.00 และ 44.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่อง การเกษตรมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาได้แก่ เรื่อง การทำปลาหมึก การทำอาหารพื้นบ้าน การทำขนมเช่น สาลี่ ข้าวหลาม และการจักสานไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 16.67 และการทำผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา คิดเป็นร้อยละ 8.33 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 41.67 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็วมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมาได้แก่เรื่อง การปลูกพืชแบบผสมผสาน และการทอดน้ำเข้านา คิดเป็นร้อยละ 47.06 และ 23.53 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 35.29 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 29.41 ตามลำดับ

วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านและนำมาใช้ และนำเด็กไปศึกษา ค้นคว้ากับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และ 39.29 ตามลำดับ

สำหรับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญามีส่วนร่วมใน การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้นิมนต์พระสงฆ์ และเชิญผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 50.00 รองลงมาได้แก่ การเชิญช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน และผู้นำทางศาสนา อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 42.86 และ 3.57 ตามลำดับ

ส่วนขั้นตอนในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ได้ศึกษาจุดประสงค์และโครงสร้างของกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์จากหลักสูตรแม่บท คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาได้แก่ การศึกษาสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดจุดประสงค์ของเนื้อหา/รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 64.29 และ 39.29 ตามลำดับ

สำหรับผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 82.14 รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และ 32.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=64)		
- ปฏิบัติ	41	64.06
- ไม่ปฏิบัติ	23	35.94
2. สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=23)		
- ไม่มีภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น	1	4.35
- แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1	4.35
- ครูผู้สอนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	3	13.04
- เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลามาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	4	17.39
- ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบาย	2	8.70
- ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	4.35
- ครูผู้สอนไม่ได้รับความร่วมมือจากภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	8.70
- ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้	12	52.17
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	13	56.52

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
3. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=41)		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อ	36	87.80
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	25	6.98
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	35	85.37
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพของท้องถิ่น	32	78.05
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	19	46.34
4. นำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน(N=36)		
- ความเชื่อแบบพิธีพุทธ	23	63.89
- ความเชื่อแบบพราหมณ์	5	13.89
- ความเชื่อแบบผี	4	11.11
- ความเชื่อส่วนบุคคล	10	27.78
5. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=36)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	11.11
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	8	22.22
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	16	44.44
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	18	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	13	36.11

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=25)		
- ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	7	28.00
- ศิลปะการร้องเพลง	15	60.00
- ศิลปะการวาดภาพหรือจิตรกรรม	3	12.00
- ศิลปะด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ	4	16.00
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทย	7	28.00
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน	6	24.00
7. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องศิลปะ มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=25)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	8	32.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	13	52.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	72.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	12	48.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	13	52.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	44.00
8. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=35)		
- วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพ	30	85.71
- ประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน	16	45.71

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
9. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้ สื่อการเรียนการสอน (N=35)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	6	17.14
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	13	37.14
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	21	60.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15	42.86
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	16	45.71
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	13	37.14
10. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียน การสอน (N=32)		
- การทำปลาหมึก อาหารพื้นบ้าน	4	12.50
- การทำขนม เช่น สาลี่ เผาะข้าวหลาม	4	12.50
- การทำเครื่องทองเหลือง	1	3.13
- การจักสานไม้ไผ่	5	15.63
- การเกษตร	24	75.00
- การทำช่างไม้	3	9.38

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
11. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=32)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	6.25
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	7	21.88
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	15	46.88
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	17	53.13
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	15	46.88
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	12	37.50
12. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=19)		
- เทคโนโลยีการหล่อโลหะทองเหลือง	1	5.26
- การทำปลาหมึก	1	5.26
- การปลูกพืชแบบผสมผสาน	8	42.11
- การทอผ้าเข้านา	5	26.32
- การประดิษฐ์เครื่องดนตรี	1	5.26
- การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว	12	63.16

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
13. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=19)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	10.53
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	6	31.58
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	10	52.63
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	11	57.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	6	31.58
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4	21.05
14. วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=41)		
- นำภูมิปัญญาชาวบ้าน มาใช้	27	65.85
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	8	19.51
- นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	15	36.59
- ครูผู้สอน ไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้	16	39.02
15. เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมาร่วมในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=41)		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	13	31.71
- พระสงฆ์	21	51.22
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	21	51.22
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	3	7.32

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
16. ขั้นตอนในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=41)		
- วิเคราะห์หลักสูตร	14	34.15
- วิเคราะห์จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา และคาบเวลาเรียนในหลักสูตรแม่บท	18	43.90
- สืบค้นเอกสารหรือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระ ที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์และ คำอธิบายรายวิชา จากแหล่งต่างๆ	18	43.90
- วิเคราะห์สื่อ เอกสารหรือหนังสือเพื่อพิจารณา ก่อนนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ตามหลักสูตรภายใต้หลักเกณฑ์	14	34.15
- นำสื่อ เอกสารหรือหนังสือที่ได้รับปรับปรุงและเลือกใช้ เสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นก่อนนำมาใช้ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	18	43.90
17. ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุง และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=41)		
- ผู้บริหารโรงเรียน	32	78.05
- ศึกษานิเทศก์	8	19.51
- คณะกรรมการวิชาการ โรงเรียน	8	19.51
- ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน	31	75.61

จากตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.06 และไม่ได้นำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 35.94 ในจำนวนครูผู้สอนที่ไม่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาทำเนิการในเรื่องนี้ และเจ้าของภูมิปัญญามีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 52.17 และ 17.39 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 87.80 รองลงมาได้แก่ เรื่อง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 85.37 และ 78.05 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่องความเชื่อแบบพหิพุทฺธมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมาได้แก่เรื่องความเชื่อส่วนบุคคล และเรื่องความเชื่อแบบพราหมณ์ คิดเป็นร้อยละ 27.78 และ 13.89 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 50.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 44.44 และ 36.11 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง ศิลปะการร้องเพลงมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา ได้แก่เรื่อง ศิลปะการเล่นพื้นบ้าน และศิลปะการเล่นดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 28.00 และศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ เท่ากันคือ 52.00 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 48.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่อง วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดินและการทำความเคารพมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาได้แก่เรื่องประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน คิดเป็นร้อยละ 45.71

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 45.71 และ 42.86 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่องการเกษตรมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาได้แก่เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ คิดเป็นร้อยละ 15.63 และเรื่องการทำปลาหมึก อาหารพื้นบ้าน และการทำขนมเช่นสาเลี๊ยะ ข้าวหลาม คิดเป็นร้อยละ เท่ากันคือ 12.50 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 53.13 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ เท่ากันคือ 46.88 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 37.50 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติของเทคโนโลยีชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว มาใช้คิดเป็นร้อยละ 63.16 รองลงมาได้แก่เรื่อง การปลูกพืชแบบผสมผสาน และเรื่องการทำน้ำชานา คิดเป็นร้อยละ 42.11 และ 26.32 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 57.89 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.63 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 31.58 ตามลำดับ

วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 65.85 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้ และนำเด็กไปศึกษา ค้นคว้ากับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 39.02 และ 36.59 ตามลำดับ

สำหรับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ นิมนต์พระสงฆ์และเชิญผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 51.22 รองลงมาได้แก่เชิญช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน และผู้นำศาสนาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 29.27 และ 7.32 ตามลำดับ

ส่วนขั้นตอนในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ วิเคราะห์จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชาและคาบเวลาเรียนในหลักสูตรแม่บท สืบค้นสื่อ เอกสารหรือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบาย จากแหล่งต่างๆ และนำสื่อ เอกสารหรือหนังสือที่ได้ปรับปรุงและเลือกใช้เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนให้ความเห็นก่อนนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 43.90 รองลงมาเป็นการวิเคราะห์หลักสูตร และวิเคราะห์สื่อ เอกสารหรือหนังสือเพื่อพิจารณาก่อนนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรภายใต้หลักเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 34.15

ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.05 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 75.61 และเป็นคณะกรรมการวิชาการโรงเรียน และเป็นศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 19.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่

การจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ (N=64)		
- ปฏิบัติ	26	40.62
- ไม่ปฏิบัติ	38	59.38
2. สาเหตุที่ครูผู้สอนไม่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ (N=38)		
- แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1	2.63
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	6	15.79
- ครูผู้สอนไม่มีข้อมูลแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	5.26
- เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากไม่มีเวลามาสอนหรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่	10	26.32
- ครูผู้สอนไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและนโยบาย	9	23.68
- ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	2.63
- ครูผู้สอนไม่ได้รับความร่วมมือจากภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	5.26
- ครูผู้สอนมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาดำเนินการในเรื่องนี้	24	63.16
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่	28	73.68

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
3. เรื่องของภูมิปัญญาชาวบ้านที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=26)		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อ	18	69.23
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	16	61.54
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	18	69.23
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพของท้องถิ่น	25	96.15
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	8	30.77
4. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=18)		
- ความเชื่อแบบพิธีพุทธ	16	88.89
- ความเชื่อแบบพราหมณ์	4	22.22
- ความเชื่อแบบผี	3	16.67
- ความเชื่อส่วนบุคคล	5	27.78
5. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่(N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	11.11
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	7	38.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	18	100.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	7	38.89
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	6	33.33

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
6. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ ที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=16)		
- ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	5	31.25
- ศิลปะการร้องเพลง	8	50.00
- ศิลปะการวาดภาพหรือจิตรกรรม	2	12.50
- ศิลปะด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ	3	18.75
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทย	4	25.00
- ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน	6	37.50
7. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=16)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	18.75
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	10	62.50
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	16	100.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	11	68.75
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	4	25.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4	25.00
8. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=18)		
- วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดิน การทำความเคารพ	17	94.44
- ประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน	9	50.00

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
9. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณี มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=18)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	3	16.67
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	11	61.11
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	14	77.78
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	8	44.44
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4	22.22
10. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น ที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=25)		
- การทอผ้า	1	4.00
- การทำปลาหมึก อาหารพื้นบ้าน	3	12.00
- การทำขนม เช่น สาลี่ ข้าวหลาม	2	8.00
- การทำเครื่องทองเหลือง	1	4.00
- การจักสานไม้ไผ่	5	20.00
- การเกษตร	22	88.00
- การทำช่างไม้	1	4.00

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
11. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=25)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4	16.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	6	24.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	13	52.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	9	36.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	8	32.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	10	40.00
12. ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน ที่นำมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=8)		
- เทคโนโลยีการหล่อโลหะทองเหลือง	1	12.50
- การทำปลาหมึก	1	12.50
- การปลูกพืชแบบผสมผสาน	7	87.50
- การทอดน้ำเข้านา	4	50.00
- การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็ว	8	100.00
13. ระดับชั้นที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=8)		
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	1	12.50
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	4	50.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	6	75.00
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	7	87.50
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3	37.50
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	3	37.50

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
14. วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=26)		
- นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้	14	53.85
- เชิญเจ้าของภูมิปัญญามาร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	13	50.00
- นำเด็กไปศึกษา ค้นคว้า กับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	11	42.31
- ครูผู้สอน ไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน แล้วนำมาใช้	12	46.15
15. เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมาช่วยในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=26)		
- ช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน	11	42.31
- พระสงฆ์	11	42.31
- ผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า	11	42.31
- ผู้นำทางศาสนาอื่นๆ	0	0.00
16. ขั้นตอนในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=26)		
- วิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร	16	61.54
- วิเคราะห์ขอบเขตของเนื้อหาสาระ	10	38.46
- พิจารณาคาบเวลาเรียน	12	46.15
- วิเคราะห์ความรู้ความสามารถของนักเรียน	19	73.08
- กำหนดจุดประสงค์ของสื่อการเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่	13	50.00
- กำหนดขอบเขต/หัวข้อของเนื้อหาสาระ	4	15.38
- ทำเค้าโครงสร้างของสื่อการเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่	11	42.31

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
- กำหนดแนวทางการเสนอเนื้อหาสาระ	9	34.62
- เตรียมการเกี่ยวกับข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่จะต้องใช้ ในการยกร่างต้นฉบับ	7	26.92
- จัดทำต้นฉบับ	3	11.54
- ตรวจสอบต้นฉบับครั้งที่ 1 และปรับปรุง	4	15.38
- ตรวจสอบต้นฉบับครั้งที่ 2 และปรับปรุง	2	7.69
- ทดลองใช้ต้นฉบับกับตัวแทนผู้เรียน 1 คน หรือหลายคน แล้วปรับปรุง	6	23.08
- ทดลองใช้ต้นฉบับกับกลุ่มตัวแทนผู้เรียนตาม สภาพการเรียนการสอน แล้วปรับปรุง	7	26.92
- นำต้นฉบับสมบูรณ์เสนอให้ผู้บริหาร โรงเรียน ให้ความเห็นก่อนนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	7	26.92
- เสนอให้กระทรวงศึกษาประกาศกำหนดเป็น หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ	2	7.69
17. ผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัด ทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=26)		
- ผู้บริหาร โรงเรียน	19	73.08
- ศึกษานิเทศก์	6	23.08
- คณะกรรมการวิชาการ โรงเรียน	7	26.92
- ครูผู้สอน ในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน	22	80.77

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	จำนวน	ร้อยละ
18. สื่อการเรียนที่จัดทำชั้นใหม่โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (N=26)		
- หนังสือเรียน	4	15.38
- หนังสืออ่านเพิ่มเติม	10	38.46
- หนังสืออ่านนอกเวลา	2	7.69
- หนังสือส่งเสริมการอ่าน	12	46.15
- คู่มือการเรียนการสอน	12	46.15
- คู่มือครู	9	34.62
- แบบฝึกหัด	12	46.15
- ใบความรู้	13	50.00
- ใบงาน	14	53.85

จากตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 59.38 และมีการนำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 40.62 ในจำนวนครูผู้สอนที่ไม่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 73.68 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาทำดำเนินการในเรื่องนี้ และเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมีภารกิจมากเกินไปไม่มีเวลาสอน หรือถ่ายทอดให้หรือให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 63.16 และ 26.32 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่อง การประกอบอาชีพของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 96.23 รองลงมาได้แก่ เรื่องวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี และเรื่องคติ ความคิดความเชื่อ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 69.23 และเรื่องศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 61.54 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องคติ ความคิด ความเชื่อมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่องความเชื่อแบบพินทุท คิตเป็นร้อยละ 88.89 รองลงมาได้แก่เรื่องความเชื่อส่วนบุคคล และเรื่องความเชื่อแบบพราหมณ์ คิตเป็นร้อยละ 27.78 และ 22.22 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง คติ ความคิด ความเชื่อ มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนทุกคนนำมาใช้ใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิตเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิตเป็นร้อยละ 50.00 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิตเป็นร้อยละเท่ากันคือ 38.89 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง ศิลปะการร้องเพลงมาใช้ คิตเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่เรื่อง ศิลปะการเล่นดนตรีไทยพื้นบ้าน และศิลปะการเล่นพื้นบ้าน คิตเป็นร้อยละ 37.50 และ 31.25 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง ศิลปะ มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนทุกคนนำมาใช้ใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิตเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิตเป็นร้อยละ 68.75 และ 62.50 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง วัฒนธรรมต่างๆ เช่น การกิน การนั่ง การยืน การแต่งกาย การเดินและการทำความเคารพ คิตเป็นร้อยละ 94.44 รองลงมาได้แก่เรื่องประเพณีต่างๆ ในสิบสองเดือน คิตเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิตเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิตเป็นร้อยละ 61.11 และ 50.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำเรื่อง การเกษตรมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาได้แก่เรื่อง การจักสานไม้ไผ่ และเรื่องการทำปลาหมึก อาหารพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 12.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องการประกอบอาชีพของท้องถิ่น มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 36.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนทุกคนนำเรื่อง การเลี้ยงสัตว์ให้โตเร็วมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่เรื่อง การปลูกพืชแบบผสมผสาน และเรื่องการทำน้ำเข้านา คิดเป็นร้อยละ 87.50 และ 50.00 ตามลำดับ

ในจำนวนครูที่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน มาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่ นำมาใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 50.00 ตามลำดับ

วิธีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาได้แก่ การเชิญเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านมาร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ และครูผู้สอนไปศึกษาจากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านแล้วนำมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 46.15 ตามลำดับ

สำหรับเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านที่เชิญมามีส่วนร่วมในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ได้เชิญช่างฝีมือหรือช่างเทคนิคชาวบ้าน นิมนต์พระสงฆ์ และเชิญผู้อาวุโสหรือผู้แก่เฒ่า คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 42.31

ส่วนขั้นตอนในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ได้วิเคราะห์ความรู้ความสามารถของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.08 รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร และกำหนดจุดประสงค์ของสื่อการเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 61.64 และ 50.00 ตามลำดับ

สำหรับผู้มีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนในกลุ่มวิชา/ระดับชั้นเดียวกัน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมา ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการวิชาการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.08 และ 26.92 ตามลำดับ

สื่อการเรียนที่จัดทำขึ้นใหม่โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้จัดทำใบงาน คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาได้แก่ ใบความรู้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และหนังสือส่งเสริมการอ่าน คู่มือการเรียน และแบบฝึกหัด คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 46.15 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรของปราชญ์ชาวบ้าน

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
หลักสูตร ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรของปราชญ์ชาวบ้าน

การถ่ายทอดความรู้ และการมีส่วนร่วม	จำนวน (N=20)	ร้อยละ
1. ผู้ที่มาติดต่อหรือขอร่วมให้มาร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ในโรงเรียน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	5	25.00
- ครูผู้สอน	4	20.00
- ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน	7	35.00
- ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	3	15.00
- ศึกษานิเทศก์อำเภอ	1	5.00
2. ความรู้หรือประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น		
- เรื่องเกี่ยวกับ คติ ความคิด ความเชื่อต่างๆ	20	100.00
- เรื่องเกี่ยวกับ ศิลปะ	10	50.00
- เรื่องเกี่ยวกับ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี	9	45.00
- เรื่องเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพในท้องถิ่น	19	95.00
- เรื่องเกี่ยวกับ แนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน	17	85.00
3. การถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์		
- ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน	15	75.00
- ถ่ายทอดความรู้โดยตรงให้กับนักเรียน	10	50.00
- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอน	20	100.00
- ให้เอกสาร ตำราแก่ครูผู้สอนไปศึกษาคว้า	2	10.00
- ถ่ายทอดความรู้ให้กับครูผู้สอน	20	100.00

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การถ่ายทอดความรู้ และการมีส่วนร่วม	จำนวน (N=20)	ร้อยละ
4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ		
- ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม	19	95.00
- การปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	0	0.00
- การจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	9	45.00
- การปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	1	5.00
- การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	16	80.00

จากตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่าประชาชนชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อหรือขอร้องให้มาร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน จากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 20.00 ตามลำดับ

ความรู้หรือประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ประชาชนชาวบ้านทุกคน มีความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับคติ ความคิด ความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่เรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของท้องถิ่น และเรื่องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 95.00 และ 85.00 ตามลำดับ

การถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่า ประชาชนชาวบ้านทุกคน ถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครูผู้สอน และถ่ายทอดความรู้ให้กับครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน และถ่ายทอดโดยตรงให้กับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 50.00 ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่า ประชาชนชาวบ้านส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาได้แก่การจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ และการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 45.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน และการดำเนินการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของครูผู้สอน ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
1. ปัญหาการสนับสนุน ส่งเสริม และนิเทศติดตามผล ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- ผู้ร่วมงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่เพียงพอ	3	60.00
- ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่เพียงพอ	2	40.00
- งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ	5	100.00
- ศึกษานิเทศก์มีภารกิจมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องนี้	4	80.00
- การกำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอในการสนับสนุนการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน	2	40.00
- ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน	2	40.00

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
2. แนวทางแก้ไขปัญหาในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- จัดประชุม อบรม สัมมนาในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแก่ผู้เกี่ยวข้อง	5	100.00
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	5	100.00
- ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณให้เพียงพอ	5	100.00
- กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ครอบคลุมทุกงานในหน่วยศึกษานิเทศก์	3	60.00
- กำหนดแผนปฏิบัติงาน และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน	4	80.00
- ส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยศึกษานิเทศก์ไปศึกษาดูงาน และเรียนรู้จากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	4	80.00
- กำหนดวิธีการนิเทศ การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้ชัดเจน	3	60.00
- นิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	5	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลของศึกษานิเทศก์อำเภอในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอมีภารกิจมากจึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ และผู้ร่วมงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 และ 60.00 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผล ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคน มีแนวทางแก้ปัญหา โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนาในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแก่ผู้เกี่ยวข้อง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ให้การสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ และนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 100.00 รองลงมาได้แก่ การกำหนดแผนปฏิบัติงานและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน และส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยศึกษานิเทศก์ไปศึกษาดูงานและเรียนรู้จากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ครอบคลุมทุกงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ และกำหนดวิธีการนิเทศในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 60.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตาม ผลของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น

ปัญหาและแนวทางแก้ไข การสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
1. ปัญหาการสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผลการ นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- ผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาชาวบ้าน	1	20.00
- ผู้บริหารโรงเรียน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	4	80.00
- ผู้บริหารโรงเรียน ได้รับการนิเทศจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่น ไม่เพียงพอ	3	60.00
- งบประมาณสนับสนุน ไม่เพียงพอ	5	100.00
- บุคลากร ใน โรงเรียน ไม่เพียงพอ	2	40.00
- นโยบายซ้ำซ้อน	1	20.00
- ไม่ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	2	40.00
- บุคลากร ใน โรงเรียน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	4	80.00
- บุคลากร ใน โรงเรียน ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องนี้	4	80.00
- บุคลากร ใน โรงเรียน ไม่จัดบรรยากาศในห้องเรียน ให้สอดคล้องกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	2	40.00

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข การสนับสนุน ส่งเสริม และการนิเทศติดตามผล	จำนวน (N=5)	ร้อยละ
2. แนวทางแก้ไขปัญหา ในการสนับสนุน ส่งเสริมและ และนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		
- จัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนใน โรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน	4	80.00
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตรระดับ ท้องถิ่น ให้กับครูผู้สอน ใน โรงเรียน	2	40.00
- ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้เพียงพอ	3	60.00
- กำหนดแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินปฏิบัติงานในการนำ ภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับ ท้องถิ่น ไว้ให้ชัดเจน	4	80.00
- ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ไปศึกษาดูงาน และเรียนรู้จาก เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน	5	100.00
- ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ใน โรงเรียนร่วมมือและแลกเปลี่ยน เปลี่ยนความรู้ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ในท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นร่วมกัน	3	60.00
- ให้เวลาแก่ครูที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างเพียงพอ	5	100.00
- จัดทำข้อมูลและรวบรวมข้อมูล เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน ไว้ให้เป็นระบบ	1	20.00
- ให้ความรู้แก่เจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	2	40.00
- นิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	4	80.00

จากตารางที่ 15 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสนับสนุน ส่งเสริมและการนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคน ประสบกับปัญหาในด้านงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น บุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และบุคลากรไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และผู้บริหารโรงเรียนได้รับการนิเทศจากผู้เกี่ยวข้อง ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหา ในการสนับสนุน ส่งเสริมและนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการส่งเสริมให้ครูผู้สอน ไปศึกษาดูงานและเรียนรู้จากเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และให้เวลาแก่ครูที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ จัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และนิเทศติดตามผลการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 80.00 และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอ และส่งเสริมให้ครูผู้สอนในโรงเรียนร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 60.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในลักษณะต่างๆ ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

ปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริม(N=58)		
- ไม่มีปัญหา	24	41.38
- มีปัญหา	34	58.62
ปัญหาที่พบ คือ (N=34)		
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	1	2.94
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	5	14.71
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแม่บท โดยละเอียดในเรื่องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และคาบเวลา	4	11.76
- ครูผู้สอน ไม่ได้จัดทำแผนการสอน	5	14.71
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน	3	8.82
- ครูผู้สอนขาดเอกสารในการค้นคว้า	11	32.35
- เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	15	44.12
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในวิธีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม	13	38.24
- ครูผู้สอน ไม่ได้จัดทำกำหนดการสอน	7	20.59
- ผู้บริหารกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน	1	2.94
- ครูผู้สอนขาดงบประมาณ	22	64.71

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
2. แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการ การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน (N=34)		
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องใน เรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรม การเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม	20	58.82
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากร ที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน	10	29.41
- ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ	15	44.12
- ผู้บริหาร โรงเรียนควรกำหนดกำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	13	38.24
- โรงเรียนควรสำรวจ ศึกษาและรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาชาว บ้านและขอความร่วมมือ	14	41.18
3. ปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติม รายละเอียดของเนื้อหา (N=43)		
- ไม่มีปัญหา	18	41.86
- มีปัญหา	25	58.14
<u>ปัญหาที่พบคือ</u> (N=25)		
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น	5	20.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแม่บทโดยละเอียดในเรื่อง ของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และคาบเวลา	4	16.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้จัดทำแผนการสอน	4	16.00
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน	2	8.00
- ครูผู้สอนขาดเอกสารในการค้นคว้า	14	56.00
- เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	8	32.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในการปรับหรือ เพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	8	32.00

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสร้างหรือเพิ่มหรือลดรายละเอียดเนื้อหา	2	8.00
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความสามารถในกำหนดรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	7	28.00
- ครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชามาให้คำแนะนำ	12	48.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้จัดทำกำหนดการสอน	3	12.00
- ผู้บริหาร ไม่ให้การสนับสนุนงบประมาณ	1	4.00
- ผู้บริหารกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน	2	8.00
- ครูผู้สอนขาดงบประมาณ	12	48.00
4. แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา (N=25)		
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา	13	52.00
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน	15	60.00
- ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ	10	40.00
- กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	9	36.00
- สสำรวจ ศึกษาแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและขอความร่วมมือ	10	40.00
5. ปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=28)		
- ไม่มีปัญหา	10	35.71
- มีปัญหา	18	64.29
<u>ปัญหาที่พบคือ</u> (N=18)		
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแม่บทโดยละเอียดในเรื่องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและคาบเวลา	1	5.56

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	1	5.56
- ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	2	11.11
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสร้างหรือเพิ่มหรือลดรายละเอียดเนื้อหา	4	22.22
- ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความสามารถในกำหนดรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาได้	4	22.22
- ครูผู้สอนขาดเอกสารในการค้นคว้า	14	77.78
- เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	8	44.44
- ครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชามาให้คำแนะนำ	5	27.78
- ครูผู้สอนไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	5	27.78
- ครูผู้สอนไม่ได้จัดทำกำหนดการสอน	1	5.56
- ผู้บริหารกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน	3	16.67
- ครูผู้สอนขาดงบประมาณ	9	50.00
6. แนวทางแก้ไขปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ (N=18)		
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่	14	77.78
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน	9	50.00
- ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ	6	33.33
- กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	8	44.44
- สสำรวจ ศึกษาแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและขอความร่วมมือ	5	27.78

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
7. ปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=41)		
- ไม่มีปัญหา	16	39.02
- มีปัญหา	25	60.98
<u>ปัญหาที่พบคือ</u> (N=25)		
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแม่บทโดยละเอียดในเรื่องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและคาบเวลา	3	12.00
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	8	32.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	6	24.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ	9	36.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน	5	20.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการสนับสนุนในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	6	24.00
- ครูผู้สอนขาดเอกสารในการค้นคว้า	14	56.00
- ครูผู้สอนมีเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	11	44.00
- ครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนมาให้คำแนะนำ	13	52.00
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในวิธีการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	7	28.00

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
8. แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (N=25)		
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน	13	52.00
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน	16	64.00
- ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ	9	36.00
- กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	9	36.00
- สำรวจ ศึกษาแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและขอความร่วมมือ	7	28.00
9. ปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=26)		
- ไม่มีปัญหา	9	34.62
- มีปัญหา	17	65.38
<u>ปัญหาที่พบคือ</u> (N=17)		
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาหลักสูตรแม่บทโดยละเอียดในเรื่องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและคาบเวลา	2	11.76
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	5	29.41
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	5	29.41
- ครูผู้สอน ไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	2	11.76
- ครูผู้สอน ไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	1	5.88
- ครูผู้สอน ไม่ได้สำรวจและรวบรวมสื่อที่เกี่ยวข้อง	1	5.88
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ	7	41.18

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัญหาและแนวทางแก้ไข ในการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียน ชั้นใหม่	2	11.76
- ครูผู้สอนขาดเอกสารในการค้นคว้า	7	41.18
- ครูผู้สอนมีเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ	5	29.41
- ครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ มาให้คำแนะนำ	6	35.29
- ครูผู้สอน ไม่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนอย่างแท้จริง	1	5.88
- ครูผู้สอน ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในการจัดทำสื่อ การเรียนชั้นใหม่	5	29.41
10. แนวทางแก้ไขปัญหา ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการ จัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ (N=17)		
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่	11	64.71
- จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง ในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน	9	52.94
- ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ	6	35.29
- กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน	10	58.82
- สืบรวจ ศึกษาแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและขอความร่วมมือ	6	35.29

จากตารางที่ 16 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ในลักษณะต่างๆ ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ปรากฏผล ดังนี้

ในเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 58.62 และ ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 41.38

ในจำนวนครูผู้สอนที่มีปัญหา การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมาได้แก่ เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ และครูผู้สอนไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม คิดเป็นร้อยละ 44.12 และ 38.24 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการจัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม คิดเป็นร้อยละ 58.82 รองลงมาได้แก่ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และโรงเรียนควรสำรวจและรวบรวมแหล่งภูมิปัญญาและขอความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 44.12 และ 41.18 ตามลำดับ

ในเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 58.14 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 41.86

ในจำนวนครูผู้สอนที่มีปัญหา ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดเอกสารในการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนขาดผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชามาให้คำแนะนำ และครูผู้สอนขาดงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 48.00 และเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ และครูผู้สอนไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทาง ในวิธีการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 32.00 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหา ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการจัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาได้แก่ การจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 52.00 และให้การสนับสนุนทางด้านนโยบายและงบประมาณ และสำรวจศึกษาแหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านและขอความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 40.00 ตามลำดับ

ในเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.29 และ ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 35.71

ในจำนวนครูผู้สอนที่มีปัญหา ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดเอกสารในการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลง

มาได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ และเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 44.00 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชา ชั้นใหม่พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีแนวทางแก้ไขปัญหามาโดยการจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาได้แก่ จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน และ กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 44.00 ตามลำดับ

ในเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 60.98 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 39.02

ในจำนวนครูผู้สอนที่มีปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ขาดเอกสารในการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาได้แก่ ขาดผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนมาให้คำแนะนำ และเวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 52.00 และ 44.00 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหามาใช้ในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีแนวทางแก้ไขปัญหามาโดยการจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมาได้แก่จัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 52.00 และให้การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณ และกำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 36.00 ตามลำดับ

ในเรื่องการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 65.38 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 34.62

ในจำนวนครูผู้สอนที่มีปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ และขาดเอกสารในการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 41.18 รองลงมาได้แก่ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่มาให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 35.29 และไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ไม่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เวลาในการดำเนินการไม่เพียงพอ และไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางในการจัดทำสื่อการเรียนชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละเท่ากันคือ 29.41 ตามลำดับ

แนวทางแก้ไขปัญหาในการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดทำสื่อการเรียนรู้ชั้นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมาได้แก่ กำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน และจัดประชุม อบรม ให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 58.82 และ 52.94 ตามลำดับ